

Miklya Luzsányi Mónika

Angyal piros papucsban

*Részlet dr. Tóth Piroska orvos-misszionárius¹
készülő életrajzi regényéből*

Tudta, hogy veszélyes helyre küldik, megrémült mégis, amikor az első sorozatot leadták a kórházra. Betapasztotta a fülét, hogy ne hallja a kalasnyikovok csattogását. Azon az ötvenhatos éjszakán hallott először közvetlen közelről puskaropogást. A kiáltások mellette csaptak fel, davajtye, davajtye, de ő tudta, nincs ott már senki, aki mozdulhatna, legalábbis lábon nem jut el a parancsnokságra, aki haslövést kapott. Csak lapult a kukoricatorzsa közt, szinte a fülébe lihegték a farkaskutyák, mellette alig tíz méterrel haláltusáját vívta a másik szökevény, fémesen csattant a závár, ahogy beleeresztették az utolsó sorozatot.

Annyira félt, hogy még imádkozni is elfelejtett, csak azt a távoli fénypontot nézte mereven, amit a férfi mutatott neki az imént, ha oda eljut, megmenekült. Ausztriában a menekülttáborban, meg később Tübingenben a trópusi kórházban, ahol a missziói munkára készítették fel, többen mondták neki, hogy biztosan angyallal találkozott. Valóban úgy jelent meg mellette a férfi, szinte a semmiből, s úgy is tűnt el, egy pillanat alatt. Nesztelenül vezette végig az úton, egészen az osztrák határig, az orosz katonáknak meg mintha hályog lett volna a szemükön, nem vették észre őket, amikor elhaladtak az őrbódé előtt, a kutyák sem érezték meg a szagukat, lépteik neszére sem füleltek fel. Protestáns hite távol állt az égi csodáktól, csak abban az egyben volt bizonyos, hogy Isten hozta ki őt akkor a szolgaság földjéről.

Önkéntelenül a fülére tapasztotta a kezét most is, percekig mozdulni se bírt, szinte megbénult, amikor meghallotta a gépfegyverek zaját. Már Németországban tisztában volt vele, amikor kézhez kapta a kiküldetése iratait, hogy a pakisztáni szolgálat önmagában is kockázatos egy keresztyén nő számára, ráadásul Kasmírt, ahol a missziós kórház állt, nem csak a faji villongások tették veszélyes tereppé. A Himalája alján húzódó dús völgyre Pakisztán és India is számot tartott, s szívesen bekebelezte volna a két szomszédos vörös róka is. Bár Kína Tibettel volt elfoglalva akkoriban inkább, az oroszok viszont Afganisztánon keresztül bár mikor könnyen betörhettek a függetlenséget éppen hogy kóstolható országba. A doktornő nem tudhatta hát, hogy orosz, kínai vagy indiai kalasnyikovok csaholnak körülötte, csak azért imádkozott, hogy ne pakisztáni fegyverek szóljanak,

¹ Dr. Tóth Piroska a hatvanas-hetvenes években több évet töltött Pakisztánban, majd egy évtizedig Kamerun legszegényebb részein, bozótfalvakban szolgált. Szakképesítései révén szülész, nőgyógyász, gyermekorvos, sebész és általános körorvosi feladatokat látott el az adott területek missziói kórházaiban, egészségügyi állomásain.

mert abban az egyben bizonyos volt, hogyha a város lakossága ellenük fordul, nemcsak őket, hanem a muszlim orvosokat, nővéreket, de még a betegeket is kivégzik.

Először még azt sem tudta felmérni pontosan, honnan lőnek, és mire. Akkor ocsúdott fel, amikor leadták az első lövést a kézi rakétavetővel. A robbanás zaja a gyermekotthon felől jött, futott volna át azonnal, hogy lássa, mi történt, de tudta, hogy most a betegeket kell biztonságba helyeznie, hiszen találat érheti a kórházat is bármelyik pillanatban. A félelme elmúlt, hideg fejjel adta ki az utasításokat, a nővérszállásokra parancsolt mindenkit, az a legvédehetőbb, ott érheti őket legkéseőbb támadás. Nemcsak a nővérek, ápolók, hanem a jobb állapotban lévő betegek is segítettek, fogták a hordágyakat, vagy az infúziót tartották, hogy épségben biztonságos helyre kerülhessenek valamennyien. Emelte, vitte ő is a hordágyakat, de az agya közben folyamatosan dolgozott, a gyermekotthonban talpon van most mindenki, vizitre készülnek épp, a csecsemőket fürdetik, a nagyobbaknak a tízórait osztják, Abia tejet önt a kis cserépcsuprokba, Isad keksszel szórja tele a gyerekmakokat, Zahír meg tolja utánuk a kocsit, adja a kezükbe a kanocsót, bögrét, csattognak piros papucsai, ragyog a szeme, mint mindig. Ez a tekintet tűnt fel először neki is, amikor a fiú évekkal ezelőtt az orvosi szoba előtt várta, hogy munkára jelentkezzen.

– Hogy hívnak?

– Zahír.

Olyan volt a fiú, mint a neve, fényes és ragyogó, s egy kicsit megfényesítette maga körül a világot is. Papucsainak csattogását ismerték jól a gyerekek, rácsim-paszzkodtak azonnal, ahogy megérkezett, csinálj csodát, Zahír, csinálj csodát! És Zahír csodát csinált, hosszú pakisztáni ingének ujjából hol egy narancsot, hol egy mangót varázsolt elő. A doktornő csak nézte őket, s nem akart Hamas, a kertész morgolódására gondolni, hogy valaki rendre megdézsmálja az érő gyümölcsöket. Jól döntött, amikor felfogadta a fiút, egyik legjobb munkatársa lett, pedig az első találkozásukkor nem bízhatott másban, csak a megérzésben.

– És mihez értesz? – kérdezte akkor.

– Mindenhez – mosolyogta vissza Zahír a választ a doktornő kérdésére.

– Aki mindenhez ért, semmiben sem mester – mondta, de nem állhatta meg, visszamosolygott a fiúra. A gyermekotthon gazdája attól a naptól kezdve az alig huszoneves fiú lett, s nem volt többé csöpögő csap, eldugult vécé, nem jelentett gondot a kitört ablaküveg vagy a zárlatos biztosíték, mert Zahír tényleg mindenhez értett, az emberekhez pedig mesterien, a gyerekek az ő kezét szorították műtét előtt, s az ő mosolyára ébredtek az alvásból, na, mesélj, milyen világokat jártál be, amíg nem voltál közöttünk?

Mikor a rakétatámadás érte a gyermekotthont, akkor is tudta, hogy Zahír mindent megtesz, amit az adott helyzetben megtehet, hogy megmentse a gyerekeket. Szinte hallotta határozott, kicsit pattogó hangját, ahogy adja ki az utasításokat, a nővérek meg szó nélkül engedelmessé válnak a mindenés fiúnak, ahogy azt tették mindig is.

Órák teltek el, mire annyira lecsendesedett az első támadás, hogy átjutott az otthonba. A rakéta keresztültörtte a falat, két kórtermet lerombolt teljesen. Hat

gyerek halt meg, a csecsemők közül többen megfulladtak a porban, mert nem tudták őket idejében kimenteni.

– Zahír? Hol van Zahír? – kérdezte Abiát, de a nővér csak némán rázta a fejét:

– Nem tudom, doktordzsi. Eltűnt.

Értetlenül nézett a lányra, mi az, hogy eltűnt, míg végül megmutatták neki a szobát, ahova becsapott a rakéta. Abia nem ment be a terembe, csak intett a fejével, Zahír a mosatlanokat szedte már össze a gyerekektől épp, amikor találatot kapott az épület. Egyedül lépett be a kórterembe, a falon méteres lyuk, bevilágít a magnóliafa a kertből, a kiságyakban szétroncsolt testek, karok, lábak, szétrobbant tüdő, de még így is felismerhetők, Dzsamila, Jeffe és a kis Kalid, de Zahír teste nincs sehol, eltűnt, valóban, mintha nem lett volna sohasem.

A harcok ideje alatt keresni sem lehetett a fiút, tűzvonalba esett a kórház hosszú ideig. Hol az indiaiak, hol a pakisztániak lőttek, futóárokban közlekedtek az épületek között, sokszor ott is éjszakáztak a betegekkel együtt, nem volt más megoldás. A nővérek bizonyosak voltak benne, hogy Zahír mennybe szállt, nem is történelhetett másként, hiszen egyszer már feltámadt.

Szeretett volna ő is úgy hinni, mint ezek a lányok, ilyen naiv hittel, de nem hihetett Zahír feltámadásában sem úgy, hiszen ő maga segítette életre.

– Ne tedd – mondta a fiúnak, amikor egy napon bejelentette, hogy meg akar keresztelkedni –, mi tudjuk, miben hiszel. Főlöszleges kockázatni az életed.

De Zahír rendíthetetlen maradt, s ragyogó tekintettel készült a keresztelőjére, ami egyben a halála napja volt. A kis kápolnában ritkán adódott keresztelés, Mohamed keményen lesújtott azokra, akik más hitre tértek át. Ott álltak körben valamennyien, orvosok, ápolók, betegek, amikor Zahír fejére csordult a keresztvíz. Fényüket vesztették a szokásos köszöntések, ezer évig élj, utódaid száma legyen annyi, mint a tenger homokja, az ünnepi virágkoszorúk megfakultak a könnyek súlya alatt, csak Zahír szeme ragyogott akkor is, ne sírjatok, találkozunk mi még.

A nővérek felzokogtak a mondatra, igen, majd a mennyországban találkozunk. Zahír családja is ünnepre készül, utolsó vacsorára, amikor elbúcsúztatják a fiukat, aki az idegenek hitét választotta. Halott lesz számukra azontúl, valósággal az, a bárány már forog a nyárson, a sütemények mézes illatát darazsak dongják körül, s bort is hozatnak, egyetlen pohárral, a fiuknak, ami az utolsó lesz számára ebben az életben.

A keresztelés végére már mindenkinek csorogtak az arcán a könnyei, sírtak még az orvosok, a férfi ápolók is, csak ő, a doktordzsi állt ott mozdulatlanul, hideg fejfel. Az agya rendületlenül zakatolt, a mérgezést nem lehet elkerülni, ha a családi asztalnál nem ölhetik meg, hát megölik a rokonai máshol a fiút. A szer-tartásnak végig le kell folynia, Zahírnek ki kell innia az utolsó, a méregpoharat is ahhoz, hogy a családja elengedje, de utána halott lesz számukra, nem létezik többé. Tudta azt is, hogy a halottak testét a városon kívül, egy sziklafennsíkon helyezik el, hogy az ég madarainak szolgáljanak eledelül. A keselyűk gyorsan el is végzik szolgálatukat, a tetemből néhány óra alatt csak a csontváz marad, amivel a forró nap meg a szél rövid úton végez. Zahír temetésén nem lesz nagy ceremónia, a muszlim szokások a hitetlenre nem érvényesek, így ha szerencsésük

van, gyorsan meg akarnak szabadulni a hullájától is. A mérgek általában lassan ölnek, ha még a keselyűk előtt megérkeznek a sziklafennsíkra, talán időben elérik a kórházat, és kimoshatják a fiú gyomrát.

Zahír feltámadásának a híre gyorsan bejárta a kórházat, akkor ünnepeltek igazán, amikor az ágyból is felkelhetett, a virágkoszorúk most fényesen ragyogtak, csakúgy, mint az arcok a fiú körül. Zahírnek a kórház lett az otthona, családot is itt kapott, hiszen bátyjukként szerették nemcsak az árva gyerekek, hanem a nővérek is, s maga a doktornő is úgy tekintett rá, mintha ő szülte volna új életre.

– Zahír nem halhatott meg, doktordzsi – bizonygatta a harcok után Abia –, csak magához vette az Isten.

A lánynak igaza lehetett, hiszen Zahír testét hiába keresték, nem találták meg soha. Hamas csak néhány szétszóródott szilánkot talált a kertben, az ételhordó kocsni maradványait meg egy piros bőrdarabot Zahír papucsából.

Protestáns lévén, a doktornő nem nagyon hitt az angyalokban, de a kasmíri háború óta álmában néha megjelenik neki egy angyal. Piros papucsot visel, és ragyog a tekintete.